

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darábosi-utca 7. szám. — Telefon 412. szám
Hirdetések ár szabása szerint vezetnek fel

II. évfolyam. I. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Szerda, január 1.

Uj évre.

Az elmúlt esztendő a legsúlyosabb volt azok között, amelyeket a mai generáció átélt. Így festenek azok az idők, melyekben nemzetek és népek romlása érlelődik meg. Ne adj Isten még ilyen éveket a magyarnak! mert az átélt csapások ism. tödését ki tudja, kibírná-e ez az önrendelkezési joggal csak színelig bíró ingatag gazdasági alapon álló, politikailag és társadalmilag a züllés útjára került nemzet.

Ha eleven életet élne bennünk a magyar őserő, ha a felülről jövő folytonos nyomások meg nem görbitették volna gerincünket, akkor bizhatnánk benne, hogy az új esztendőben helyrehozhatjuk a károkat. De sajnos, tudatában vagyunk a magyar lelkek dekadenciájának és azért nem merjük remélni a sivar közéleti állapotok gyors megszűnését. Körülöttünk a népek rohanvást haladnak előre a boldogulás útján s mi csüggedten kullogunk utánuk. Csodálkozva, irigykedve tekintünk a kisbalkáni népek felé, melyeket eddig lenéztünk, semmibe sem vettük. Ezek a népek dacára annak, hogy különféle államokat alkottak, dacára annak, hogy nyelvük, fajtájuk különböző, tudtak egy nagy közös célba egybe forni, tudtak áldozni, harcolni és meghalni a közös célért. Egy hatalmas felülkerekedéssel világhistóriát csináltak a maguk javára. Bennünk nincs meg az a lelkesedés, az az önfeláldozás, az a bátorság, ami bennük van. Közömbösen hagy bennünket nemzeti nagyságuk gondolata, a mi energiánk még megnyilatkozik, az a belső harcok tüzeben ég el és egy akaraton nem tudunk lenni soha.

Ugy látszik, az a generáció, amely

ma vezeti a mi közéletünket, gyöngesét romlott. Ettől a generációtól a magyar helyzet javulását már nem várhatjuk. Minden bizalmunk és reményünk az új generáció felé fordul, a mely most nőtt fel és amelynek a változott életkörülmények folytán más nevelése és más világnézete van. Ez a generáció, amely a sporttal edzette izmait és amelynek érzéke van a szociális követelmények és a nemzetgazdaság iránt, amely kevesebbet ad a hazafias frázisokra, de többet a hazáért való produktív munkára, van hivatva arra, hogy kivezesse a magyar népet a szolgaság országából, az osztályharcok kaoszából, a kulturátlanság sötétségéből. Erre az ifjúságra vár az a föladat, amelyet e század első felében Széchenyi István gróf és Kossuth Lajos kortársai teljesítettek. Tőlük várjuk a megújodást, amely csak úgy válhatik teljessé, ha köztük is akad egy Széchenyi vagy egy Kossuth. A mai vezető generációtól, sajnos, nem várunk már semmit.

Mérsékelt reménykedéssel nézzünk tehát az új esztendő elébe. A háború réme elmúlóban van, a béke áldásait továbbra is élvezhetjük, persze csak részben. A külső béke meglesz, de tovább fog tartani az áldatlan belső harc, amely az ország erkölcsi és gazdasági erejét oly mohón emészti föl. Ebben a harcban nem lesz győztes, csak csupa legyőzöttek lesznek, mert ahol a magyar a magyart bántja, ott nem lehet áldás, ott nem nő föl.

Uj év napján rezignálva nézünk a jelen és minden reményünk ama jövő felé száll, amikor az ország közéletét, modern, szociális eszmékkel bíró rész koncepcióju emberek fogják vezetni, akiknek gerincük lesz és a demokráciát fölvirágoztatják.

Az év végén.

Gondolatok egy szomorú év utolsó napján.

Az 1912. esztendő vége felé jár. Kivánjuk is, hogy már vége legyen ennek a keserves évnek, kivánjuk, hogy erre a szegény országra új, jobb esztendő következze.

Végigtekintünk ezen az éven. Meghiúsult nemzeti remények között régi jogoknak, régi alkotmányos erősségeknek romjait látjuk.

Intézmények, alkotmányi garanciák, a melyek évszázadokon át szilárdan állottak, amelyeket megönthetetleneknek véltünk, — jogok, a melyeknek sérthetlenségében bíztunk, — alkotmányos érzelmek, amelyek a multban pártkülönbség nélküli sajátjai voltak az ország egész társadalmának: az 1912-ik évben összeomlottak, eltűntek, átalakultak.

Alkotmányos rend, alkotmányos érzék és a joghoz való ragaszkodás tekintetében megelőztük a törtélemben a kontinentális Európa országait és ma kívánunk kellene, hogy ne legyen rosszabb közjogi sprunk, mint olyan országoknak, amelyek — még nem is régen — tőlünk tanulták, a mi támogatásunkkal érték el az alkotmányosság elemi ismérveit.

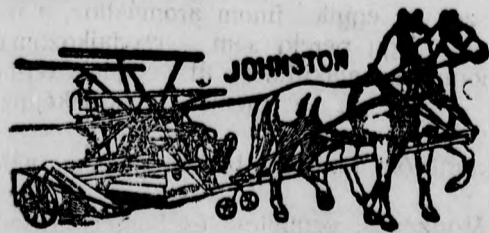
Az 1912. év kezdetén még sértetlen volt a mentelmi jog fogalma, még biztosítottak véltük a parlamentnek és a parlament tagjainak törvényes szabadságát, még nem ismertünk kordonos parlamentet, még nem hittünk volna annak a mesének, hogy a magyar törvényhozás termében valaha rendőnk fognak a képviselőknek parancsolgatni. Nem hittük volna, hogy karhatalommal fogják az országháza elé kihordani a törvényhozóknak inviolabilis személyeit.

1912-ben, az év kezdetén, fennállott az a magasztos, régi elv, hogy komoly bűnügyben, Magyarország területén senki sem állítható más, mint az ő rendes, magyar polgári bírósága elé; hogy személyes szabadságától senki sem foszthat ömeg másképpen, mint a törvény rendes útján.

1912-ben, az év kezdetén, még azt véltük, hogy az 1906-os válságnak békés befejezése után a kormánybiztosoknak, a teljhatalmu küldötteknek fogalma is végképpen eltűnt ennek az országnak az életéből és nem mertük volna hinni, hogy magyar parlamenti

Bücher és Melichár gépgyárak főraktára

DEBRECZEN, Piacz-utca 43. szám (Dréher mellett)

ajánlja a világhírű „NEW WAY“ amerikai motorokat

takarmánykamrák üzemeltetéséhez. (Kitűnő munkájuk, kevés benzin-fogyasztásuk és rendkívül olcsó áruk folytán igen keresettek.)

Szecsavágók, Répavágók, darálók, tengerimorzsolók, füllesztők, lánczkutak, mosógépek stb.

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhető be.

Város és vármegye.

A bérház építő bizottság ülése.

A bérházépítő bizottság ülése. A bérház-építő bizottság ma délelőtt Varga Elemér dr. tanácsnok elnöklete alatt tartott ülésén jelen voltak: Pankovics Károly építész, Borsos József helyettes főmérnök, továbbá Horváth János és Latinovics Mihály bizottsági tagok, valamint Vass Károly dr. tb. aljegyző. A bizottság többek között a Piac-utca 26. és 28. sz. városi bérházak padozatának linoleummal leendő beburkolása tárgyában hirdetett pályázat folytán beérkezett ajánlatok telett döntött. Kimondta pedig, hogy a szerződést az osztrák Terranova-céggel fogja megkötni azzal a feltétellel, hogy a Németországból szállítandó linoleumra vonatkozólag az egységárat 8 korona 70 fillérről 8 korona 50 fillérré mérsékeli. Ha pedig nevezett cég ezt el nem fogadná, úgy csak a műkö alzatra vonatkozólag szerződik vele a város, a linoleumra nézve pedig a helybeli Bosznay István és társa cég ajánlatát fogadja el.

Községi vizsgálatok. Hajdúvármegye központi járásának szokásos félévi községi vizsgálatai a mai napon befejeződtek. Orosz Sándor főszolgabíró ugyanis a legutolsó maradt Vármospércs községben most végzi a vizsgálatot, míg a többi községeket Veszprémi Barna szolgabíróval már megvizsgálat.

A városi bérházak pincéi. A város Piac-u. 26. és 28. számú bérházai alatt levő, üzlet-helyiségül használandó pincék falait a tervezett keramit helyett cement-lapokkal fogja beburkoltatni. A bérházépítő bizottság elhatározta még, hogy az elhagyott állapotban levő Unghváry-téle házat, mely a bérház lakóinak nem valami díszes kilátást nyújt, rendbehozza, illetve kimeszelteti.

Az Új Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7. Telefon 4-12.

többség nyújtson segédkezet ennek az intézménynek fölélesztéséhez.

1912-ben, az év kezdetén még nem volt statárium, még nem volt előzetes cenzura, még nem ismertünk bírósági határozathoz nem kötött, endőri és kormánybiztosi intézkedést a házkatatás, a személymotoszás, a levéltitok és a lefoglalás tekintetében. Az 1912. év kezdetén még nem volt rá precedens, hogy a kormány, a kordon mögé szorított csonka parlamenttel hozasson fontos törvényeket. Még nem mertük volna hinni, hogy a magyar főrendiház passzív asszisztenciát fog valaha szolgáltatni a képviselők jogainak elnyomásával folytatott parlamenti pártakcióhoz.

Az 1912. év kezdetén még nem volt parlamenti őrség, de volt házszabály, amelyet mint alkotmányvédő formai jogot, komolyan vettek még a legerősebb, a leghatalmasabbak, a Szilágyi Dezső-fajtájú házelnökök is.

Most pedig a romok fölött kesergünk. A régi jogainknak üthetjük a nyomát.

A házszabályok által jogaiban védett kisebbség 45 éven át mégis csak alkalmas volt arra, hogy folytonos, sokszor heves, lármás képviselőházi ténykedésével ellenőrizze a kormányokat és megakasszon minden helytelen, minden alkotmányrontó többségi törekvést. Ez a kisebbség ma már csak a kordonon kívül, kint az utcán, vagy az Országház-kávéház asztalainál érvényesítheti ellenőrző jogát.

A házszabályt először durván megsértették, később a csonka Házban hamarosan és engedelmesen megváltoztatták, most pedig ugyan csak a kemény kezű házelnökök közvetlen felügyelete alatt revízió alá vetik.

Hogy minek csinálják mindezt azzal a szegény házszabálylyal? Nincs, értelme ennek a házszabály-játéknak, amikor bent a Házban ésH a Ház előtt ugysis a rendőr parancsol. A rendőr pedig, amiként azt tapasztalhattuk, és amiként az természetes is, nem a házszabályt alkalmazza, hanem az ő saját, másféle szabályait. Eppen e miatt nem szokás alkotmányos államokban a végrehajtóhatalomtól függő rendőrségnek hatáskört biztosítani a parlamentben, a törvényhozó hatalom tagjai fölött.

Nálunk ténylegleg már ez is megtörtént. Csupán arra nem volt még mostanáig precedens, hogy miképpen fog a rendőrség vagy a parlamenti őrség a Ház elnökével vagy a többségi párt korifeusaival bémni, ha valamilyen évek is ellentétbe kerülnek a végrehajtó kormányhatalom intenciójával.

Hogy ez hogyan lesz, azt még nem állapíthatjuk meg előre, de nyilvánvaló, hogy ennek is meglesik a módját. Mert a végrehajtó hatalomnak az is egyik tulajdonsága, hogy ha fölhatalmazzák erőszakos akciókra,

nem tür maga fölött irányítást és előbb-utóbb nem veszi többé komolyan annak a házelnöknek felsőbbbégét, aki végtére maga is csak olyan képviselő, mint azok, akiket ki szokott hordatni a Ház kapuja elé.

A parlamenti szabadsággal, a paráment méltóságával és nezetünk szerint az elmőki tekintélylyel is győkeresen végzett ez az 1912. esztendő.

A statárium, az megvan. Hogy kellett-e, az más kérdés. Lehetséges, hogy kellett. De ha tényleg kellett is, akkor sem ez, a most létesített különféle statárium felel meg a cél-nak. De akkor, ha már illetén mélyen akart a kormány belevágni a polgári jogok rendszerébe, akkor is lett volna rá mód, hogy aapós, törvényben biztosított eljárású és szervezetű, polgári jellegű statáriális bíróságokat létesítsenek, anélkül, hogy egyszerre olyan nagyon is sok és sokféle kaput nyitottak volna meg az önkény előtt.

Előleges cenzura is van már. És ennek az előleges cenzurának súlyát még az is fokozza, hogy gyakorlása nem a bírói hatalom körébe van utalva. Ezt is másképpen, jobban kellett volna megcsinálni.

Házkatatást, levélfőbontást és más ilyes intézményeket is honosított meg a magyar törvénykönyv alapján ez az 1912. esztendő. A kormánybiztosokat is visszahozta a mult ködéből és föl is ruházta őket akkora hatalommal, amilyenről a Kristóffy-kormány megbízottai még ábrándozni sem igen meriek volna. A parlament, a törvényhatóságok jogköre, a bíróságok független hatalma, az állampolgárok személyes szabadsága pedig olyan gyöngék lettek ennek az évek a végére, hogy ezekkel már foglalkozni isem igen érdemes.

Az 1912. esztendő a vége felé jár és kívánjuk, hogy már vége legyen.

Kívánjuk, hogy új, jobb esztendők következzenek erre a szegény országra. Kívánjuk, hogy a rombadőlés éve után az alkotmány tartarozásának, az állam megerősödésének, a törvény tekintélyének és a jog uralmának éve következzenek.

A csonka parlamentben erőszakos módon rohamosan létesített új hatalmi jogokat bele kell illeszteni a régi, szabad szellemű magyar jogrendszerbe.

Kívánjuk, hogy erős legyen ez az ország a bajok kibírásában és az újra való építés kemény munkájában.

Chemia a novellában.

— Az „Új Debreczen» tércája. —

A barátnőm chemiával foglalkozik, én emberekkel. Ő engem mindenáron chemiára akar tanítani. én öt ember- és életismeretre. Ő chemikus papaszemmel nézi a világfolyását. En psichológát magyarázok a chemiába. Sohsem leszek chemikus, ő sohsem lesz psichologus, de nagyszerűen megértjük egymást.

A barátnőm hévvel magyaráz: — A szén vegyületeket alkot a hydrogennel, a hydrogennel és oxgyennel; hydrogennel, oxgyennel és nitrogennel.

Nem állhatom meg, hogy közbe ne szóljak: — A szén egy közönséges Don Juan. —

Egyszerre három elemmel is van viszonya. Nem szeretem az ilyen temperamentumokat.

A barátnőm meg van sértve a szén nevében és védelmére kel: — A szénhydrogenek közömbösek savak és lugok iránt, sőt oxydáló szerek sincsenek reájuk hatással. Érted?

— Hogyne, amig a szén legényember-számba megy, ide-oda kapkod. Száz szerelme is van. Tiszta vonzódással lép házasságra aztán a hydrogennel s ez oly ügyesen leköti, hogy mind csábíthatják savak és lugok, sőt az oxydáló szerek minden erőszakos, raffinált methodusa lepatán róluk. Tisztességes, tizenhárompréhás hűséggel szeretik egymást. Sem

eskető pap megható áldása, sem anyakönyvvezető imponáló hivatalos komolysága nem érhetnek olyan eredményeket el, mint a belső vonzalom. Persze, hogy értem. Oly egyszerű psichologia.

A barátnőm kissé gunyosan mosolyog: — Nem éppen így van... de hát, ha csak így érted!

Tovább magyaráz könnyen forrásba jövő anyagokról, közszénbányákban meggyűlt methán rebbanásról.

Mindent nagyszerűen értek. Vannak heves természetű elemek, élénk temperamentumokkal fogva, hamar felfortyannak. Mások phlegmatikusabbak.

A methan explosiók meg éppen könnyen érthetőek. A házaseletben gyakran fordul elő ilyesmi.

Például a férj szeret minden este pont nyolckor vacsorálni. Az asszony azonban konzekvensül minden nap nyolc óra után tíz perccel jön haza. A férj boszankodik. Minden nap egy kicsivel jobban boszankodik, végre olyan erősen bosszankodik, hogy öklével erősen az asztalra csap... zörögnek tányérok, poharak, kések, villák és kanalak. Meneküljön, aki tud. Az asszony a hálószobába, gyerekek a gyerekekszobába, ami az asztalon volt, ténnyér, pohár stb. az asztal alá menekül.

Hogyne érteném a methan explosiót! Én ne érteném? Mondj még valamit.

A barátnőm furcsán néz reám, de tovább beszél. A zsirokat magyarázza:

— A levegőn állva, változást szenvednek, idegen részek keverődnek hozzájuk és avasízt kapnak.

— Ne is folytatd tovább. Mindent tudok! Ez az őregség. Nagyszerűen értem! Idővel minden megromlik, kellemetlenül alakul át. Nagyon egyszerű.

— Folytassuk az aromás vegyületekkel. — mondja a barátnőm. Sok tekintetben hasonlítanak a zsircsoport tagjaihoz, de bomlásukkor csak nagyon nehezen alakíthatók át zsircsoporthoz tartozó vegyületté s viszont ezekből nehezen alakíthatók aromás csoportbeli vegyületek.

— Természetes. Két különböző társadalmi osztályból valók. Tegyük fel, hogy az aromás csoport: az arisztokratia, a zsiros csoport: a középosztály. Kérlek alásan, majdnem lehetetlen egyik csoporthoz tartozót a másik közé vegyíteni. Nem értik meg egymást. Más hoz vannak szokva: egyik finom aromához, a másik zsírhoz. Egy perccig sem csodálkozom én azon, hogy nem alakíthatók át egymás természetére. — És mi a chemia tulajdonképpeni alapja?

A barátnőm határozottan és gyorsan válaszol: — Vonzódás, vegyülés és bomlás. Érted?

— Nagyszerűen értem. Hiszen minden novellának is ez az alapja: Vonzódás, egyesülés és bomlás. A sorrendet olykor felcseréljük. Például: irunk érdekházasságról, akkor a vonzódás elmarad, helyébe lép az egyesülés, következik a bomlás, olykor utólag, olykor bomlás

Az ország

ipartestületeinek évi jelentéseiből.

A Magyarbíróságban az 1911. év végén 399 ipartestület működött és pedig 389 az anyaországban, 10 a társországok területén. Az 1910. évvel szemben 13-mal (3.3 százalékkal) több ipartestület áll fenn, de a szaporodás teljesen Magyarországra esik, mert a horvát-szlavonországi ipartestületek száma 11-ről 10-re csökkent. Az ipartestületek elterjedése még mindig jóval lassabban halad előre, mintsem azt a hazai iparosság érdeke és az ipartörvény célzata megkíváná. Az 1884. évi XVII. t.-c. szerint minden törvényhatóságú jogú és rendezett tanácsú városban, továbbá azokban a községekben, ahol legalább száz képesítéshez kötött mesterséget űző iparos van, ipartestület alakítandó. Ennek dacára azonban a törvény életbelépte óta letelt negyedszázad mulva is még Magyarországon nyolc vármegyei és négy városi, a Dráván túl négy megyei és két városi törvényhatóság van ipartestület nélkül. Az ipartestületekhez tartozó mesterek száma az 1911. év végén 133.357 volt, 4219-el (3.3 százalékkal) több, mint az 1910. évben. A szaporodás aránya magában véve is csekély és amellett csupán az ipartestületek számának növekedő arányával tart lépést, úgy, hogy az ipartestületek átlagos taglétszáma változatlan maradt. A mesterek által bejelentett segédek és tanoncok száma az 1911. év folyamán jelentékeny mértékben nőtt, amennyiben ipartestületi kötelekbe tartozott 1910-ben 156.387, 1911-ben 173.388 segéd és 1910-ben 91.273, 1911-ben pedig 99.458 tanonc, a szaporodás aránya tehát a segédeknek 10.9, a tanoncoknak 9.0 százalék volt.

Az ipartestületek pénzügyi mérlege az 1911. év folyamán valamivel romlott, amennyiben a 213.000 koronát tevő bevételek összege az 1910. évvel szemben csak 42 ezer koronával (2.0 százalékkal) emelkedett, a kiadások

összege pedig, mely 1911-ben 282.200 koronát tett, 50 ezer koronával (2.8 százalékkal) nőtt. A pénzügyi mérleget kedvezőtlenül befolyásolják a tagdíjhátralékok, melyek összege az 1911. év végén már csaknem félmillió (498.587) koronára halmozódott, holott az ipartörvény szerint az ipartestületi tagdíjak a tagoktól közzadók módjára hajthatók be.

Altalában véve óriási jelentőségű intézmények a fennálló ipartestületek, melyek közül egyetlenegy sincs, mely eredményes működését ne mutatná fel. Főképp szociális és nevelő-működésük jelentős, minek folytán évről-évre emelkedik az ország iparos társadalmának helyzetét.

IRODALOM.

A lapok karácsonyi számai egymást igyekeznek felülmúlni. Egyik jubileumot ül és ezen címen hoz rengeteg olvasnivalót és érdekességet ad, mert az már úgy illik kétszer egy évben: húsvétkor és karácsonykor; — így a Pesti Hírlap ad mégis csak a Pesti Hírlap, mert az a nagy karácsonyi számhoz, mely duplája a rendes vasárnapi kiadásnak, még egy gyönyörű kiállítású, hasznos és értékes tartalmu almanachot is ad ajándékkul minden előfizetőnek. A Pesti Hírlap 1913-ik évi nagy képes naptára valóságos díszmű, melynek bolti ára 6 korona, az előfizető pedig ingyen karácsonyi ajándékkul kapta. Az újévkor belépő új előfizető, ha negyedévre 7K és 55 fillér postadíjt megküld, megkapja a Pesti Hírlap Naptárát is. A Pesti Hírlap egész éven át 16—24 oldalla többet ad, mint más napilapok, ugyanazon árértékért és vannak speciális rovatai, mint a Kertészeti, Műszaki újdonságok, Katonai rovat, Tanügyi rovat, Sakk-rovat, Szerkesztői üzenetek (minden nap egész oldal). Magyarország legelső és legnépszerűbb írói ma mind a Pesti Hírlap munkatársai, úgy hogy egy más napilap sem dicsékedhetik ilyen írói gárdával. Politikai irányú radikálisan szabadelvű és demokratikus; független és szókimondó újság köztudomás szerint. Előfizetési ára egy kóra 2 kor. 40 fillér; negyedévre 7 kor. A Divat-Salon című pompás divatlappal együtt ne-

gyedévre 9 korona 50 fillér. Kiadóhivatala, a hová az előfizetést küldeni kell, Budapest, Váci-körút 78. szám alatt van.

Lányi Ernő Nótáskönyve. Most jelent meg az országos hírű, legnépszerűbb nótaszerző, Lányi Ernőnek «Vágy zsebre»-alakú, zsebkönyves, a szerző arcképével ellátott díszes kiállítású nótáskönyve. Lányi Ernő kétszáz népszerű dalaiából a 20 legszebbet, a többek közt a «Régi nótá, h íres nótá», «Kossuth-gyászdal», «Nagyságos és tekintetes szolgabíró ur», a «Chlopi nótá», «Vaalmikor úgy szerettél», «Kuvik madár» stb. stb. közkedvelt nótákat tartalmazza a nótáskönyv énekhangra és zongorára és a hamisítatlan, tősgyökeres magyar muzsika kedvelőinek igaz öröme adta ki az értékes nótá-sorozatot Klükner Ede budapesti zeneműkiadó, anónnan az két koronáért megrendelhető.

Egyszerűsített feladás a debreczeni postán.

Ajánlott levelek, valamint közönséges csomagok tömeges feladására külön postai feladókönyvek készítettek. Akik a szóban levő postai küldemények egyik, vagy másik fajtájából egy-egy alkalommal rendszerint 20 darabnál többet adnak fel, — a netán már megkezdett könyvek megtelése után — tetszés szerint ezen új feladókönyvek mellett adhatják fel küldeményeiket. E feladókönyvek a két átnyomású feladójegyzék nyomtatványból vannak kiállítva két-féle nagyságúak, u. m. egykettős ivalakuak 150 kettős lappal 33—33 küldemény bejegyzésére és egynegyed ivalakuak 100 kettős lappal 14—14 küldemény bejegyzésére.

A rovatok kitöltése indigópapiros használat mellett a feladók részéről úgy történik, mint a két átnyomású feladójegyzékeknel.

Ha valaki úgy az ajánlott levelek, mint a

előtt lép fel a vonzódás egy másik iránt. Vagy például: irunk családostul szerelemről, — olyankor első a bomlás, aztán egyesülés egymással és utólag fellephet vonzódás is. Vannak, akik vonzódnak, de nem egyesülnek. Vannak, akik egyesülnek, de nem bomlanak.

A barátnőm érdeklődést kezd mutatni az irodalom iránt:

— Szeretném látni, hogy irsz egy tárcát.
— Nagyon szívesen.

A barátnőm sürget. Kezdjük azonnal hozzá. Mi lesz a címe?

— Csak lassan. A cím utóljára jön. Előbb meg kell írni az egészét. Addig nem tudhatom, hogy mi lesz a címe. Persze te ezt nem érted.

— Dehogyan nem! Mikor mi chemikusok kísérletezünk, sohasem tudhatjuk a kísérlet eredményét. Új vegyületeket csak előállítás után nevezhetünk el, kísérletezés közben váratlan jelenségek egészen eltérhetnek a kitűzött céltól. A tudomány mindig orránál fogva vezet az embert.

— A toll is. — Tehát tegyük fel, hogy egy meglevő anyagból új reakciókat kell előhozni. Legyen az adott anyag: a házasság. Sok vegyületet, bomlást, vonzódást állítottak már elő ez anyagból emberemlékezet óta: szerelem, vagy érdekek hozzáadásával, vagy elvevésével. — Járjunk ma új csapásokon; a régi folyamatok már elévültek és nem elégítik ki a kor igényeit. A kor tudniillik nem szereti a nyugalmi állapotot. Izgalom, mozgás, autó és re-

pülőgép után vágyik. A házasság eddigi formájában unalmas nyugalmi állapot. Vegyük például a szerelmi házasságot. Vízbe tesszük cukrot. Nagyon jó. Minden nap tesszel a vízbe cukrot, minden nap cukros víz lesz belőle és vagy úgy megunod a cukros vizet, hogy nézni se tudod, vagy úgy megszokod, hogy észre se veszed, hogy cukros vizet iszol. Semmi éntíció, semmi változatosság. Tarthatatlan helyzet.

Vagy vegyük az érdekházasságokat. Víz és olaj. Ma sem keveredik el az olaj a vízrel, holnap sem, holnapután sem, harminc esztendő mulva sem, sohasem. Megmarad mind a kettő a maga külön útján, unalmasan, bosszantó nyugalmi helyzetben. Ez is tarthatatlan helyzet. Szóval új reagenseket kell adni a házasságnak, hogy új és érdekes vegyületek képződjenek. Például gyűlöletet. Ha két ember gyűlöli egymást, sokkal tartósabb érzéses kapcsolatnak egymás ellen, mintha szerelmet éreznének. Nyugalmi helyzetüket soha meg nem találják a folytonos emóciók miatt. Nem kell attól félni, hogy megunják egymást bosszantani, úgy, ahogy csökkenni megunják egymást. Mindennap új és új gyűlölréségeket okoz a sikeres bosszantás, áskálódás. Mennyi leleményesség, mennyi ötlet kell hozzá. Sokkal több, mint a szerelemhez.

A barátnőm közbeszól:
— Ugy hiszem értelek. Robbanó anyagot készíteni. A robbanás mérve előre kiszámíthatatlan. Mindig új és új meglepetéseket hozhat.

— Nem egészen az. Vegyünk például egy nögyűlöli férfit és egy férignyűlöli nőt. En ezeket összeházasítom. A nögyűlöli minden rosszat feltételez az asszonyról, valóságos el-lenségnek tekint, akít közömbösíteni kell, hogy értelmetlenné tegyék.

— Mintha foszphormérgezésről volna szó, mondja a barátnőm.

— Ez az! A házasságot egy állandó mérgezés, folyton ellenszerekkel élni. A férignyűlöli nő szerepe pedig oda irányul, hogy az ellenszerek működését meggyűlöltje és egyre új, egyre nagyobb méregadagokat adjon be a gyűlölt ellenfelének. Gyönyörű viaskodás, a megváltoztatás, lehangulatossabb együttélés fejlődik ki közöttük. Remélem érted?

Chemikus barátnőm ragyogó arccal válaszol:

— Hogyne! Hiszen a pszichológia oly egyszerű. Ugy gondolod, ugy-e, hogy a szervezet annyira megszokja, megkívánja idővel az állandóan beadott mérget, hogy egyáltalán nem tud ellenni nélküle. Belepusztulna, ha megfosztanák tőle. Az állandóan mérgező házasságot úgy hatna, mint az alkohol, morphiom, opium, vagy hasis élvezése. — És most hogy készül tovább a tárcá?

— Már megvan.

— Igazán?

— Mert azt tudnod kell, hogy a modern tárcát akármeddig lehet tovább írni és akár-mikor be lehet fejezni.

Pogány Elza.

közönséges csomagok részére együttes feladókönyvet kíván használni, akkor a könyv a két küldeményfaj szerint arányosan két részre osztatik, azaz a kettős lapok egyik része az ajánlot: levelek, másik része pedig a közönséges csomagok részére tartatik lenni.

A nyomtatvány kiméltése mellett, ha csak egyes küldemények adatnak fel egyszerre, erre a könyvet nem szabad használni; az ilyen küldeményről kapott feladóvevényt időleges rendben a könyvbe a lapok hátulso oldalára lehet ragasztani.

A feladókönyvek és pedig a nagyalakuk darabonként 70 fillér, a kisebbek darabonként 50 fillér áron adatnak ki.

Színház.

Heti műsor.

Szerda délután: Próbaházasság, népszínmű. Bérletszűnet.

Szerden este: Ujévi vigestély. A színtársulat összes tagjainak közreműködésével. Bérletszűnet.

Csütörtökön: Kis gróf, operett. Kormos Ferencz ujonnan szerződötett tag felléptével.

Pénteken: Éva, operett. B) bérlet.

Szombaton: Erős léncok, vigjáték. Ujdonság. C) bérlet.

Vasárnap délután: Trenck báró, operett. Mérsékelt helyárrakkal. Bérletszűnet.

Vasárnap este: Erős léncok, vigjáték. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Ujév napján két előadás lesz. Délután 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal Gerő Károly elővülhetetlen, rendkívül mutatós énekes népszínműve, «A próbaházasság» kerül színre. — Este pedig a társulat «Vigestélyt» rendez, amelyben az egész társulat résztvesz.

Erős léncok. Salten Félix vigjátékára készül most a drámai személyzet. A vigjáték, mely a budapesti Vigszínházban óriási sikerrel került színre, nálunk szombaton, január 4-én lesz bemutatva. A főszerepeket játsszák: Szilágyi, Halasi Mariska, Bérczi, Kemény, M. Tordai Erzsébet, Vajda Ilonka, Lévai Farkas Pál, Szabó Gyula, Pető Pál, Kormos, Vámos Gizi stb. A darabot Heltai Jenő fordította.

A farsang ez idén rövid, jókor kell készülnünk. Már azelőtt is utaltunk arra, hogy az Odol-hirdetési anyagból egyéni jelmezeket lehet összeállítani. Ez az anyag: a bájos kis czimkék, pecsétlyettesítő levél- és csomagzárók, palackzárók éppen úgy mint a nagyobb plakátok színes módját adnak eredeti jelmezek tervezésére és az egyéni ízlés kifejtésére. Legkésebben bizonyítják ezt a K. A. Linger féle bodenbachi Odol szájvizgyár birtokában levő fényképek. Ez a gyár mindenkinek, aki eziránt hozzáfordul, díjtalanul küld egész sorozat jelmez-mintaképet és egy jelmez elkészítésére való anyagot annak a kis papírászlócskának (utasítás az Odolos üveg kinyitására) ellenében, amely minden Odol-üveg zárókészülékére van erősítve.

HIREK.

Boldog ujévet!

Elmult ismét egy hosszú esztendő. Egy hosszú, sok várakozással, kétséggel, reménységgel, — de még több szomorúsággal teljes esztendő.

Hálistennek, csakhogy elmult: így lélegzenek fel sokan és sokan ma, az év utolsó óráiban. Hálistennek, csakhogy elmult: ezt mondjuk mi is, mert bizony-bizony nem sok örömről volt az elmúltakban. Annál több várakozással tekintünk 1913. elé!

Boldog reménység! Mi lenne, ha még te is elfehélnél?! Bizzunk tehát és reméljünk, mert jobb csalatkozni, mint reménység nélkül élni. De mi reméljünk. Reméljünk jobbat és küzdve-küzdjünk, hogy reménységünk beteljesülése ne a mi akaratumkon hiúsuljon meg.

Ilyen szándékkal induljunk neki az új esztendőnek. Mi is reménykedünk és minden igyekezetünk azon lesz, hogy egy kövel mi is hozzájáruljunk a jövő nagy és boldog palotájának felépítéséhez.

Boldog ujévet: munkatársainknak, olvasóinknak, előfizetőinknek, jóakaróinknak, barátainknak! Ezt kívánja szívből az «Uj Debreczen» szerkesztősége és kiadóhivatala.

Boldog ujévet.

Ujévi istentiszteletek. Holnap, ujév első napján a ref. templomokban a következők fogják prédikálni: a Nagytemplomban délelőtt Baltazár Dezső püspök, délután Révész Lajos hittanhallgató. Kistemplomban délelőtt Dicsőti József lelkész, délután Csűrű István hittanhallgató. Kossuth-utcai templomban délelőtt Polgár Gyula lelkész, délután Fekesházy Jenő hittanhallgató. Csapókeri imaházban Kovács János vallásokt. lelkész. Homokkeri imaházban Boer Károly vallásokt. lelkész, délután Molnár László hittanhallgató.

Biztosít a város. A város a tulajdonát képező, a Piacz-u. 26. és 28. számú bérházaknál az összes üvegeket biztosítja. Beérkezett három ajánlat és pedig a bécsi «Tűkörvég biztosító társaságtól», továbbá a Mannheimeri és az Adriai biztosító társaságtól. Ezek közül a legelőnyösebb ajánlatot az Adriai biztosító társaság tette, miért is elhatározatott, hogy a biztosítást a társaság ezzel a társasággal fogja megkötni és pedig 10 esztendőre, a biztosítási díj, 20 százalék kedvezmény mellett, évi 1094 korona 36 fillér lesz.

Ujévi üdvözlések. Az ujévi szokásos üdvözlések az egyes hivatalokban ezuttal is megtörténnek. Domahidy Elemér főispán jelenleg nincsen Debreczenben, hanem Tátraalomnicon tartózkodik, a vármegye részéről Kovács Gyula alispán a város részéről pedig Kovács József polgármester fogja őt táviratilag üdvözölni. A vármegyei tisztviselők testületileg fogják az alispánnal tisztelegni, akiknek nevében Pákozdy Sándor vármegyei főjegyző fogja őt üdvözölni; a városi tisztviselők szintén tisztelegnek a polgármesternél, akiknek Kömer Adolf főjegyző tolmácsolja a jókívánataikat.

Vesztett kutya. Vámospércsről jelentik, hogy ott egy vesztett kutya megmárt egy kilenc éves kis fiút. A főszolgabíró felhívása folytán Reitz János főállatorvos kiment a helyszínre és megejtette a vizsgálatot.

A kamara újalakítása. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az újabb öt éves korszakra megindította az újraszervezkedésének lépéseit. A kereskedelmi miniszter tegnap rendeletet intézett Bereg, Hajdu, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Jásznagykunszolnok vármegyék, valamint Debreczen és Szatmárnémeti sz. kir. város közönségéhez, hogy a legközelebb kezdődő öt éves ciklusra az újraszervezés előmunkálatait foganatosítsák a kamara által megküldendő ipari és kereskedelmi lajstromok alapján a tagválasztásokra tegyék meg előkészületeiket. Minden törvényhatóság központi bizottságot alakít, melynek elnöke egy törvényhatósági tisztviselő, tagjai pedig a törvényhatóság székhelyén lakó három iparos és három kereskedő. Minden alkerület székhelyén egy-egy albizottság alakul, melynek elnöke szintén hatósági tisztviselő, tagjai pedig két iparos és két kereskedő. A választók névjegyzékeit a központi bizottság az albizottságoknak adja ki, akik kitöltik az iparüzés rovatait s a névjegyzéket kiigazítják. Ezután a névjegyzék 8 napra közszemlélre lesz kitéve, hogy a felszólamlások megtehetőek legyenek. Végül a szavazás megtörténik, külön a kereskedők és külön az iparosok jelöljeire. A kamara a választási névjegyzékeket ujév után mindjárt kiküldi a központi bizottságokhoz.

Öngyilkos napszámos. Nagy riadalom volt ma délelőtt a Sziv-utca 15. számú házban. Itt volt ugyanis mint házmeester alkalmazva Orvos Sándor 45 éves napszámos. Ma délután, mikor már senki sem volt otthon, lakásában felakasztotta magát. Mikor észrevették a tettét, azonnal értesítették a mentőket, akik mesterséges légzést alkalmaztak nála, de már ez sem használt semmit, a szegény napszámos már meghalt.

Vizállások lecsapolása. Püspökladány községk örül óriási vizállások vannak, amelyek most, a gyakori esőzések folytán annyira megtelek, hogy a község nyugati részét elöntette; minek folytán a lecsapolást kérelmezték az alispántól, aki az 1913. évi január hó 28-ára helyszíni tárgyalást tűzött ki, amelynek vezetésével Dávidházy Sándor másodfőjegyzőt bízta meg, addig is azonban megengedte az alispán, hogy a lecsapolási munkálatokat a község megkezdheti.

Fásító község. Földes község elhatározta, hogy a közlegelőn négy holdat befásít. Az erdőfelügyelőség a kérelmet azzal a javaslattal terjesztette be a közigazgatási bizottsághoz, — hogy a földművelésügyi miniszterhez nitessen felterjesztést huszezer darab ékecszemetének teljesen díjmentesen leendő engedélyezése iránt azzal, hogy a sikeres fásítás esetén a községet jutalomban is részesítse. A befásítás engedélyezése tárgyában Dávidházy Sándor másodfőjegyző fog Földes községben kiszállani és a szükséges területet kijelöli.

A Magyar Dalok kötetében ma és következő napokban Budapest legjobb hangyzenekara muzsikál Fehérvény Margit vezetésével Puskás Otília cimbalom szólista közreműködésével. B. pártfogást kap Hausserl Károly karmester, Erős Jakab hávé.

Zár-feloldás. Kaba községben a sertésvesz miatt elrendelt zárt a főispán mai napon feloldotta.

Uj utmester. A Hajduböszörmény székhelylyel rendszeresített utmesteri állásra a vármegye főispánja Molter Györgyöt nevezte ki. Az utmester 1913. évi január hó 1-én fogja megkezdeni működését, amit az alispánnak és az államépítészeti hivatalnak ma be is jelentett.

— **A kanálisba esett ló.** Érdekes dolog történt ma délután a Miklós-utca 53. számú házában. Az udvaron éppen a csatornát csinálták, amikor az istállóból kieresztették a lovakat. Ekkor történt aztán a baj. Az egyik ló ugyanis beleesett a mély és keskeny kanálisba. A mentőknek telefonoztak, akik aztán kihúzták kényelmetlen helyzetéből a szegény lovacskát.

Ma a Nemzeti kávéházban nagy Szilveszter estély tartatik Tamburicza zene és több énekesnő közreműködésével. **Belépti díj nincs.** Egyben boldog újévet kívánok nagyra-becsült vendégeimnek. **Rosner A.**

— **Harcserű lögyakorlat.** A cs. és kir. 2. gyalogzászlóalj 1913. évi január hó 3., 8., 15., 22. és 29. napjain reggeli 8 órától déli 12 óráig a Sárkut tanya melletti harcserű lötéren élesgolyóval céllovészetet tart.

— **Az eltűnt talmudista.** Ellenbogen Dezső talmudista a városból nyomtalanul eltűnt. Apja kérte a rendőrségtől körözését és hazakísérését.

— **Ellopott téli kabát.** Eggyre-másra lopkodják a besurranó tolvajok a kezükügyébe eső holmikat. Ma is panaszt tett a rendőrségen H. P. Rakóczi-utca 18. szám alatti lakos, hogy ismeretlen tettes tegnap este az előszobájából egy rövid, világosszürke télikabátját szépen leemelte és elillant vele. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Az udvarias hetes.** Rendkívül udvarias fiatal ember lehet Skuta Ferencz hetes. Ez kintünk abból a panaszból, amelyet N. Zs. Péterfia-utca 52. szám alatt szolgáló cselédleány tett ellene. Az udvarias hetes ugyanis f. hó 27-én összeszólkozott vele és a vita hevében annyire aragadtatta magát, hogy egy darab fával fejbe vágta. Súlyosabban megsebesült a szegény cseléd, ugyanarra, hogy 10 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrség az udvarias hetes ellen az eljárást megindította.

— **Az eperjesi jogakadémián** az 1912-1913. tanév II. felére a beiratások 1913. január 7-ikétől 19-éig eszközözlendők, az előadások január 23-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek január 20-22. napjain dékányi-, azután pedig tanári-kari engedélylyel lehet helye. A félévi tandíj 50 korona. Evangélikus leányok, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók választelkezési különbség nélkül részesülhetnek a Kollégium kebelében fennálló, ujonnan épített és kényelmesen berendezett tápintézet kedvezményében; ebéd- és vacsoráért a második félévben 108 kor. fizetendő.

Psylander debreczeni hódításai.

A mozi-színész és két kisasszony.

Azok a bájos, a romantika zománcával átitatott idillek, amelyek eddig naiv kontaktustartottak fönn a közönség és a színpad között, lassankint átplántálódnak a mozi-filmekre. A kakasülő legmagasabb csúcsáról imádott megvesztegetően elegáns és jéghideg bonvivantoknak, a hajdani diák-imákba és latin-magyar szótárba foglalt primadonnáknak befellegzett. A nagy rajongók, a regényesen titokban imádók leszorultak a színházi nézőtér mezejéről. Az ember azt hihetné, hogy ez a romantika már kiveszett, hogy már nincsenek olyan parázs-szemű, tisztalelkű lányok, akiknek minden bölcsőségük az volt, ha egy pillanatra viszont láthatták, az örök bánatos Duval Armandot, a mint őt krajcárért forr ögesztenyét vesz az utcán. Dehogy veszett ki, csak hogy ez a romantika is egy kevés modern mázt kapott és az örök ifju szívek most nem a színház galériáján, hanem a mozi sötétjében dobognak. Egyszerűen csak a Duval Armandok, a Derblay Fülöpök, a Rómeók átváltoztak Jack Monletrékké, Nick Carterré, Duci bácsikká és Palikká és a mozi közönsége választhat belőlük, képzelt, platinikus ideált bőségesen, izlésük és lelkiberendezésüknek hajlamai szerint.

Itt van például a daliás, érdekesen markáns arcu Waldemár Psylander, a mozinak a Le Bargyja, vagy az egykori Császár Imréje. Imádott és rajongott hős ő minden változatban: mint a legvakmerőbb lovas, mint a legelszántabb verekedő. Hol sima, szerencsés udvarló, nőcsábító, egyszerűen olyan ember, aki már nem is ember s akinek alakját, minden n ozdulatát, szemevillanását emlékezetbe idézik rózsaszínű leányszobákban, a bizalmas «plaus»-nak megfelelő kisérő zenéje mellett.

Hát ki hinné például, hogy a sima, borotvált arcu Psylander-nek Debreczenben is megvannak a maga rajongói, a maga csöndes, titkos, finom és diszkrét imádói. Eszünkbe jut Kálnoki Izornak egy bájos regényhősnője, az isten háta mögé helyezett szendeelkű tanítónő, aki minden este megírta a maga gyöngéd szer-

elmes levelét a képzelt, ismeretleni deáknak, minden este odatette a levelet a tisztaságtól illatos, slingelt kispárnája alá, a választ pedig — megálmodta hozzá. A mi esetünk, ha talán hajszálnyira nem is hasonlatos ehhez, de mindenesetre még sokkal érdekesebb ennél. A nozinak ugyszólván mindennapos vendége két előkelő debreczeni urileány. Ezelőtt is szívesen, gyakorta jártak a kinematográf-színházba, de amióta a dán királyi színháznak ünnepelt hőse, a Nordisk-filmgyár férfi-primadonnája — Psylander megjelent a mozi-vásznon, hát még gyakoribb vendégei lettek a mozinak, amikor pedig Psylander szerepelt valami nagyszerű attrakció keretében, hát valóságos lázasan, kápirultan figyelték az előadást s talán egyetlen véggyuk az lett volna, ha a délcég, tüne-ményes Psylander meg is szólal....

Ezt azonban nem tehetette Psylander a legjobb akarata mellett sem, az urileányok tehát, elképzelték, hogy milyen hosszús, milyen bizalmas tanácskozás után úgy segítettek a dolgon, hogy maguk szóltak Psylanderhez. Szép és minden lánynevelést magán viselő francia levelet írtak Psylandernek, akít levelézésre kértek fel. A két leány várt is türelmetlenül, amíg megérkezett Psylander levele. Milyen nap is volt ez a lány-szobában? Psylander azonban igen udvarias, igen tapintatos levélben adta tudtul, hogy hozzá rengeteg sok ilyen kérelem érkezik, ő pedig annyira roglalkoztatott színesze a Nordisk-vállalatnak, hogy a legjobb akarat mellett sem teheti azt, hogy levelezést folytatson, azonban tisztelete jeléül küldi az alá-írással ellátott arcképét.... És ez is boldogságot hozott a lány-szobába, hogy tovább szöjjék a maguk bizalmas boudoirjukban a fantáziánkat, a romantikának aranyzárait.

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

Nagy török győzelem.

Konstantinápolyból jelentik: A Jannina körül folyt török-görög csatározásokról Konstantinápolyba azt jelentették, hogy Pisani mellett egy egész görög hadtest megsemmisült. A hadtestben igen sok előkelő polgár szolgált, akik részint megsebesültek, részint meghaltak.

Románia a londoni konferencián.

Bécsből jelentik: A Neu Freie Presse hiradása szerint Misu londoni román követ tegnap Bécsben időzött és Berchtold gróf közös külügyminiszterrel tanácskozott. Misu Bécsből Bukarestbe készült, de közben azt az utasítást kapta, hogy térjen vissza azonnal Londonba.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben, Debreczen város egyetlen valóban független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

A mi kávénk

mindig a legjobban, valahányszor azt az anyuska a KASSA-i gyárban készült „Valódi“ **FRANCK**-kal készíti, — konstatálta egyhangulag az asztal körül ülő egész család; oly fűszeres ereje van, oly kitűnően izlik és sokkal izletesebb színű. A „Valódi“ **FRANCK**-ot tartalmazó ládikák és csomagocskák gyárjegy gyanánt a kávédarálót viselik.

CSARNOK

A nevelő.

Regény.

(10.)

Most pedig ide fogom küldeni Ernőt, de kérem, legyen lánta elnéző.

Stehlingné asszony távozott és Berthold kényelme helyezte magát a karosszékben, mely az imént oly nagy mérvben nyerte meg tetszését. A nyitott ablakon át tekintett, fel a nyári egre, melyen futva üzték egymást a könnyű báránnyelűk. Berthold elmerengett. Itt lenni jó, itt építsünk sátrat!

A mint merengve ült ott, a nyitva hagyott ajtó keretében egy világos alak jelent meg. Berthold tovább álmodozott és úgy érezte, mintha a megjelent alak az ő álomképeihez tartoznék. Az enyhe nyári lég, mely az ajtón keresztül a szobába ömlött, a gondatlanság légköre, mely e házat betölteni látszik, — szinte hiányzott a képből a tiszta, hajauoni szépség derűje. És ime az álmodott alak előtte állt bájteli mektestesülésben, előtte állt, fürödve a nép sugaraiban, melyek ragyogva törtek meg aranyszőke haján, szinte hozzásimultak a keletelti alakhoz és ragyogva csillogtak egy derült, pajzán tekintetű szempárban.

Pár percig tartott, míg Berthold magához tért ábrándozásából, míg a valóra ébredt, hogy felugorva, meghajtsa magát. A ki előtte állt, Mariska volt, a háziasszony tizenhét éves leánya.

— Hallottam, hogy megjött, doktor ur, szólt a leányka, miközben könnyed pir tiltarkára, és én is kérni akartam, vegye oltal-

mába Ernőnkét. Berthold újra némán hajtá meg magát.

— Meg aztán azt is akartam, hogy házunkba való belépése lehetőleg barátságos legyen, folytatá Mariska akodozva, és e célra szedtem e rózsákat is.

E szavaknál csinos rózsacsokrot tartott Berthold felé.

— Asztalára akartam tenni, mielőtt ide jön; de — úgy látszik — megkéstem. Hnnem azért megengedi, hogy csokromat itt hagyjam, nemde?

Berthold újra némán hajtá meg magát. Mariska az Ernő szobájából vizespoórat hozott ki, melyet a csokorral a nagyszatra állított. Hogy áthatotta az iltat mindjárt az egész szobát!

— Legyen jó Ernőnkhez, kérem, legyen jó hozzá, szólt Mariska, barátságosan ingett fejével.

Berthold újra csak némán hajtá meg magát és, mire lejté ismét fölemelte a barátságos leányka eltűnt.

Midőn nemsokára a jelenet után Stehlingné asszony Ernő kíséretében a szobába lépett, Berthold már félig meg volt győződve, hogy a fiu neki tetszeni és ő maradni fog.

Regény.

A szerkesztőért felelős Voith György.

Forman

nátha ellen

Hatása meglepő! Széleskörű ára 40 fillér.

A Forman példátlan sikere szokás szerint utánzatokat szült, kérjünk határozottan Formant

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépfőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőst az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crème a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsaszínű lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szoplok, májfoltok és mindennemű kitérésok. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megőrzi az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H. Debreczenben Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Bresey Ödön gyógyszerárkában.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon Interurban 412.

Készít a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NEVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Bál meghívók olismert legjutányosabb árban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTELULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint a fájdalom-ésillapító bedörzsöléshez köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásért és ápolására egy gyermeknek, mint felnőttnek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-széküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Érettségizett fiatalember délutáni foglalkozást keres lehetőleg ügyvédi irodában. Ajánlatokat „500” jellegre a kiadóba.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanot órajavitások legolcsóbban eszközöltetnek.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyi-utca 1.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Béres családos. kinek fia kondás is lehetne felvétetik Tizenháromváros-utca 28.

15-20 darab marhát telettetésre átvennék Hegedüs György Elep, tanyaszám 110.

Legelőzőbb és legjobb hatású **Hashajtó**

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSÁI

(Neustein Erzsébet-príulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrész től, a legjobb sikerrel használják a altest bántalmainál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volt miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tekeres 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzattól ovakodjunk

„Neustein Fülöp hashajtó pilulái” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kel lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza,

sz. - Lipóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30 Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, - láncz kor. 1-25.

Kockázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

MAGYAR-HORVAT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca. teiuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig es onnan közlekednek. Ugyazintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körut 36“

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénos hővizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kiönn hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vizfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jutányos árak. — Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon viamanyokat, melyekkel a tápszerkémia a házaszszyonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. V. nyek ingyed.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Ludaser János

szőlő, pipere csipke
és rövidáru hálóját
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol
harisnya és

párisi ujdonságokban.

Budapest legforgalmasabb helyén, az Andrássy-
ut mentén egy 34 év óta fennálló

fűszer- és csemege üzlet

korlátlan italmérési engedéllyel, 100 ezer
koronát forgalmaz (600 forint házbér,) súlyos
családi okok miatt

eladó.

Szükséges tőke 3000 korona, mely összeggel
az üzletet átveheti; a további 5000 korona
áruraktárt pedig részletekben törlesztheti —
tetszés szerint Érdeklődők forduljanak: Edel-
stein Izidor-hoz, Budapest, VI, Nagymező-u.
28, földszint 20.

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik
bank és váltóüzleté
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. az összes
bankügyletekkel

OH JAJ! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG
és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk

EGGER Mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Próbadoboz 50 fill.
Doboza 1 és 2 K.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és széthűlési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI. Révai-u 12.

Kapható Debreczenben: Arányi Árpád, Batári Imre, Grósz Nagy Ferencz, Harsányi Lajos, Kóczian Dezső, Kováts L. Nándor, Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Reichard Sándor, Sággy Ferencz, Steiner Manó, Tóth Béla gyógyszertárakban, Jóna és Jóna Központi drogériákban.

Éljen!
Egger-mellpasztilla csakhamar
meggyógyított!

Megfőjt ez az átkozott
köhögés.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és egező tuberkulózis, tüdőcsucsurni, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitünő diétikus teánkból. Ezek magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitünő diétikumot **tüdőtuberkulózis (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégehurut** ellen rendelték és magasztalták. A tea **nem tikos szer, Lisber-féle növényekből készült**, a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával **teljesen ingyen** és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni **Puhlmann & Co** címre Berlin, 901. Müggelstrasse 25.

Boldog újévet kíván

Megyei telefon 10-27.

Alapított 1897. évben.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET folyósít a lehető legolcsóbb kamat s legelőnyösebb fizetési feltételek mellett — személyhiteire, jelzálogra — az ingatlan legmagasabb értékéig.

RÁCZ BELA
1. év óta fennálló BANK és IN-
FORMÁCIÓ Irodája, Fővárosi és
Vidéki Hírlapok képviselője.
DEBRECZENBEN, Csapó-u. 12. sz.
Megyei telefon ... szám.

HIRDETÉSEKET szerkeszt s az általa
képviselet hírlapokban — olcsó díj mellett
közli. A hirdetések pontos és hibátlan
megjelenésére felel.

MÉGHÍZHATÓ TÁJÉKOZTATást nyújt
mindenféle ügyekben. Információ-
szolgálatot beszerző az ország
bármely részéből is.

ÉRTÉKES SZERELVÉNYEK ajánl
kényelmes részletezésre.
Minden sorozatgyártás
saját leendő.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-görcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cég
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám
Munkájukba be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzékét
vámra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Hirdetések
jutányosan felvétetnek a kiadóban.
Darabos-utca 7. szám.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesseléggyi-ter 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívüli, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét
nálam szeresse be

R*WOLF
Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad. túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

